

**A Kúria  
mint felülvizsgálati bíróság  
ítélete**

**Az ügy száma:** Mfv.I.10.401/2016/7.

**A tanács tagjai:** . Hajdu Edit a tanács elnöke, előadó bíró  
Dr. Tallián Blanka bíró  
Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna bíró

**A felperes:**

**A felperes képviselője:**

Dr. Kiss Miklós ügyvéd

**Az alperes:**

**Az alperes képviselője:**

Dr. Bánk Attila ügyvéd

**A per tárgya:** kártérítés

**A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:** alperes

**A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:**

Debreceni Törvényszék 2.Mf.20.377/2016/4.

**Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:**

Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.M.208/2014/66.

**Rendelkező rész**

A Kúria a Debreceni Törvényszék 2.Mf.20.377/2016/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - tizenöt nap alatt - 20.000 (húszezer) forint és 5.400 (ötezer-négyszáz) forint áfa felülvizsgálati költséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak - felhívásra - 358.600 (háromszázötvennyolcezer-hatszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

## Indokolás

### A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 2007. április 2-ától kezdődően létesített szóban munkaviszonyt az akkor egyéni vállalkozóként működő alperessel. Az alperes h. nádüzemében nádszövőgép-kezelőként dolgozott, teljesítménybérezésben részesült.
- [2] 2007. július 1-jén reggel 6 órakor a felperes munkabalesetet szenvedett a K.B. típusú szövőgép hibájának elhárítása során, amikor a megállapított gépbe a huzal összekötése céljából benyúlt, és a gép tűje a bal tenyerét átszúrta.
- [3] A felperes a baleset során a bal kéz IV-V. kézközépcsontok nyílt törését, a kisujj hajlítói inának és a IV-V. ujjak feszítő inainak részleges metszett sérüléseit, valamint a 8-10. digitalis ér-, idegképletek defektusos és metszett sérülését szenvedte el a kéz lágyrészeinek súlyos fokú roncsolódása mellett.
- [4] A baleseti sérülés a felperesnél marandó fogyatékosságot okozott: a bal keze részben funkcióját veszítette, az öklöképzés nem kivihető, a kisujj hiányzik, a gyűrűsujj alapperce contracturában a kéz kisizmai sorvadtak, ujjait részben ügyetlenül használja, azok erőtlenek.  
A balesetet követően a felperes depresszív tünetei intenzívebbek lettek.  
A balesetből eredően a bal kéz funkcióinak defektusai miatt 12 %, pszichés szempontból 12 %, összességében 23 % baleseti egészségkárosodás állapítható meg a felperesnél, amely 29 %-os baleseti eredetű munkaképesség-csökkenést jelent. Részben a természetes okú megbetegedései miatt az össz-egységkárosodása 40 %-ban határozható meg. 2009. január 1-jétől a felperes munkaképes azzal, hogy a foglalkoztatása poros, párás, pszichés terheléssel járó, illetve a bal kéz teljes funkcióját igénylő munkakörben nem javasolt.
- [5] A balesettel összefüggésben több per is volt folyamatban. A felperes bejelentése folytán az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség É.a. Munkavédelmi Főfelügyelősége által indított közigazgatási eljárással összefüggésben a Debreceni Munkaügyi Bíróság előtt 3.M.280/2009. szám alatti közigazgatási perben a bíróság megállapította, hogy a perbeli baleset nem minősül munkabalesetnek.
- [6] A felperes 2010. május 7-én indított keresetet a Debreceni Munkaügyi Bíróság előtt M.358/2010. szám alatt a munkabalesetből eredő kárai megtérítése iránt. A pert a felperes által tett előadásra tekintettel - miszerint a kárigényének jogalapja a veszélyes üzem által okozott kár - a H. Városi Bíróságra tették át, ahol P.20.208/2011. szám alatt a keresetét elutasították. A felperes fellebbezése folytán eljáró Debreceni Törvényszék 2.Pf.20.424/2013. számú végzését elbíráló Debreceni Ítéltábla Pkk.I.20.020/2013. számú végzésével a Debreceni Közigazgatási és

Munkaügyi Bíróságot jelölte ki.

- [7] A Debreceni Törvényszék 2.Mf.21.218/2013/3. számú, 2013. december 5-én jogerőre emelkedett közbenő ítéletével megállapította, hogy az alperes a felperest 2007. július 1-jén ért balesetért teljes kárfelelősséggel tartozik. A közbenő ítélettel szemben az alperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelmet a Kúria a 2014. március 26-án kelt Mfv.I.10.161/2014/2. számú végzésével hivatalból elutasította.

### **A kereseti kérelem és az alperes védekezése**

- [8] A felperes módosított keresetében a balesettel összefüggésben vagyoni és nem vagyoni kárai megtérítésére kérte az alperes kötelezését.
- [9] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását indítványozta vitatva a jogalapot, a baleset bekövetkeztének körülményeit, illetve a balesetben történő közrehatása mértékét, mely álláspontja szerint legfeljebb 5 %. Az egyes kártételek összezszerúségét is vitatta.

### **Az első- és másodfokú ítélet**

- [10] A Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.M.208/2014/66. számú ítéletével kötelezte az alperest a felperes javára kártérítés címén 1.215.400 forint, lejárt keresetveszteségi járadék címén 580.506 forint, nem vagyoni kártérítés címén 2.900.000 forint és ezek késedelmi kamatai megfizetésére. Marasztalta továbbá a felperes perköltségében. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte az alperest az állam által előlegezett költség és a kereseti illeték megfizetésére.
- [11] Az elsőfokú bíróság a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 229. § (1) bekezdésre hivatkozva megállapította, hogy a közbenő ítélethez anyagi jogerő fűződik, ezért az ezt követő eljárásban a jog fennállásának elbírálására nem lehet visszatérni, a felek egymás közt azt utóbb nem tehetik vitássá (BH1993.698.). A perben a bíróság a közbenő ítélettel olyan kérdésben döntött, amely a kereseti kérelem jogalapjának körébe tartozik, a követelés összegének megállapítására folytatódó perben a kártérítési felelősség feltételei ezért már nem vizsgálhatók (Legfelsőbb Bíróság Pfv.III.21.371/2010/5., Pfv.III.21.196/2003/5.). Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság az alperes tanúmeghallgatásokra vonatkozó bizonyítási indítványa teljesítését mint szükségtelent a Pp. 3. § (4) bekezdés alapján mellőzte.
- [12] Az elsőfokú bíróság a tanúvallomások, okirati bizonyítékok és a beszerzett igazságügyi orvosszakértői vélemény alapján a Munka törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (Mt.) 178. § (1) bekezdés alapján rendelkezett a felperes 179. § (1) bekezdés és 182. § a) - c) pontja, valamint a 183. § (1) bekezdés alapján számított elmaradt jövedelméről, figyelemmel az Mt. 187. § alapján

a szakaszos elévülés szabályaira.

A felperesnek a balesettel összefüggésben felmerült dologi kárát a sérelemmel, illetve ennek elhárításával összefüggésben felmerült indokolt költségeit és nem vagyoni kárát a régi Mt. 174. - 176. §-a alapján ítélte meg, míg a munkavállaló közeli hozzátartozóinak a károkozással összefüggésben felmerült kárait, indokolt költségeit az Mt. 181. § (1) bekezdése alapján.

- [13] Az alperes fellebbezése folytán eljáró Debreceni Törvényszék 2.Mf.20.377/2016/4. számú ítéletével az elsőfokú ítélet fellebbezett részét részben megváltoztatta, az alperes által kártérítés címén fizetendő 1.215.410 forint tőkeösszeget 1.105.410 forintra, a nem vagyoni kártérítés címén megítélt 2.900.000 forint tőkeösszeget 1.900.000 forintra leszállította, és az alperes által viselendő elsőfokú perköltség, állam által előlegezett költség és kereseti illeték összegét is mérsékelte. Marasztalta az alperest a felperes fellebbezési költségében és a fellebbezési illetékben.
- [14] A törvényszék egyetértett a Pp. 229. § (1) bekezdés alapján az elsőfokú bírósággal, miszerint a jogerős közbenső ítélethez anyagi jogerő fűződik. Ezért jogszerűen mellőzte az alperes kártérítési felelőssége jogalapjának és a közrehatás mértékének a vizsgálatát (BH2006.15., PK.195.). Erre tekintettel jogszerűen utasította el az alperes bizonyítási indítványait, mivel e körben további bizonyítási eljárás lefolytatásának nem volt helye.
- [15] Az alperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság eljáró tanácsának elfogultságára hivatkozott, tartalmában azonban a Pp. 3. § (2) bekezdése alapján a bizonyítékok helytelen értékelését, és a bizonyítási indítványai részbeni elutasítását sérelmezte. Az elsőfokú bíróság azonban a fenti indokok alapján jogszerűen, döntésének okairól számot adva utasította el az alperes bizonyítási indítványait, megindokolta jogszerűen azt is, hogy mely tanúk vallomását mely részében, illetve milyen okból nem vette figyelembe.
- [16] A beszerzett igazságügyi orvos- és pszichológus szakértői véleményt az alperes indítványára kiegészítette, az orvosszakértőt a tárgyaláson személyesen meghallgatta, aki ott az alperes kérdéseire és a szakértői véleménnyel kapcsolatos kifogásaira indokolt, szakmailag alátámasztott választ adott. Mindezek alapján a másodfokú bíróság az igazságügyi orvos-, és pszichológus szakértői véleményt helyesen fogadta el aggálytalannak és vette figyelembe jogszabálysértés nélkül a tényállás megállapítása során. Ítéletében az elsőfokú bíróság részletesen indokolta a szakértői vélemények vonatkozásában előterjesztett alperesi bizonyítási indítványok elutasítását is.
- [17] A törvényszék a vagyoni kártérítés összegét 110.000 forinttal, a kontrollvizsgálatokra történő utazási költségével leszállította. Ezen költségeit ugyanis a felperes az egészségbiztosítási szervtől igényelhetette volna. A nem vagyoni kártérítés összegét az eset összes körülményeit figyelembe véve eltúlzottnak ítélte, és ezért leszállította.

## **A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem**

- [18] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet „elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezésével az ellenkérelmének történő helyt adást”, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte a felperes perköltségben marasztalása mellett.
- [19] Sétrelmezte, hogy a jelen eljárásban a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a Debreceni Törvényszék közbenső ítéletével helyben hagyott döntésével lényegében a korábbi munkaügyi bíróság határozatát bírálta felül érdemben úgy, hogy érdemi bizonyítást nem vett fel. A vele szemben indult eljárások alatt a felperes nem tudott „semleges” tanút állítani, előadását közeli hozzátartozónak minősülő személyekkel tudta csak bizonyítani, akiknek vallomásai nem feleltek meg a valóságnak. Az alperes személyes meghallgatására nem került sor, és nem volt lehetősége a felperes előadására, a tanúk vallomására észrevételt tenni. Az elsőfokú eljárás során nem engedélyezték számára, hogy az elhangzottakra nyilatkozzon, így a védekezés lehetőségétől megfosztották, ezért a tényállás megállapítása sem jogszerű.
- [20] Az eljáró bíróságok élhettek a mérlegelés lehetőségével, de döntésüket nem indokolhatták úgy, hogy e lehetőségre hivatkozva meg se kíséreljék a korábbi döntésben megállapítottakat cáfolni.
- [21] A törvényszék az ítélete 2. oldal 7. bekezdésében iratellenes megállapítást tett, miszerint „az alperes nem vitatta a felperes által előadottakat”. Az alperes – távolléte miatt – elismerő nyilatkozatot nem tehetett. Az ítélet indokolásának e hiányossága felveti a bírói döntések elfogulatlanságának kérdését amiatt, mert ugyanazon cselekményt az eljáró bíróságok eltérően ítélték meg, és az eltérés nincs indokolva.
- [22] Az eljárásban sértült az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében és XXVIII. cikkében, valamint a Pp. 2. §-ában is szabályozott tisztességes eljáráshoz való joga. Az eljárás során az alperes bizonyítási indítványainak a bíróság nem adott helyt azzal a tájékoztatással, hogy a kárfelelősség kérdése az eljárásnak már nem tárgya. A bizonyítási terhet az eljárásban nem határozták meg, ilyen körülmények között hozták meg a teljes kárfelelősségét megállapító ítéletet.
- [23] A törvényszék a fellebbezéssel érdemben nem foglalkozott. Mindkét eljáró bíróság ítélete törvényt sértő, mert ha eljárási szabálysértésekkel (bizonyítás felvétele nélkül) hoznak jogalapról döntést, akkor alappal nem hivatkozhatnak a BH2006.15. számú eseti döntésre és a PK.195. számú állásfoglalásra. Ezen hivatkozással a törvényszék azt kívánta elfedni, hogy nem bírálta felül megfelelően a korábbi eljárási hibát.
- [24] Az alperes a fellebbezésében hivatkozott arra, hogy a beszerzett orvosszakértői vélemények aggályosak, megalapozatlanok, esetenként ellentmondanak az ambuláns nyilvántartásban írtaknak. A szakértők a feltett kérdésekre adekvát választ nem adtak, volt hogy nem is

válaszoltak, ezért szükséges lett volna ellenőrző szakértő kirendelése. Ezen indítványának azonban a törvényszék „jórészt indokolás nélkül” nem tett eleget.

- [25] A bíróság a nem vagyoni kár vonatkozásában sem tett eleget a bizonyítási kötelezettségének, így a leszállított összegű nem vagyoni kár megítélése is jogszabálysértő.
- [26] A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

### **A Kúria döntése és jogi indokai**

- [27] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [28] A Pp. 275. § (2) bekezdés alapján a Kúria a jogerős ítéletet csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. A Pp. 272. § (2) bekezdés szerint pedig a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, azt, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá elő kell adni – a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett –, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja.
- [29] A felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei tehát a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az erre vonatkozó jogi álláspontját részletesen kifejti, vagyis a jogszabálysértésre való hivatkozását, indokait is ismerteti. Amennyiben a fél a felülvizsgálati kérelmében több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell a fent meghatározott tartalmi követelményekkel. A jogerős ítélet több rendelkezése ellen irányuló felülvizsgálati kérelem esetén annak a törvényben előírt tartalmi kellékeket kérelmenként külön-külön kell tartalmaznia, és ezek hiánytalan meglétét is a Kúria külön-külön vizsgálja [1/2016. (II.15.) PK vélemény 4-6. pont].
- [30] Ebből következően kizárólag a tételesen, eljárási jogszabálysértésként megjelölt Pp. 2. §-ban foglalt, az Alaptörvényben is rögzített tisztességes eljárás követelményének megsértésére történő alperesi hivatkozás volt a perben vizsgálható.
- [31] A tisztességes eljárás fogalmával foglalkozva az Alkotmánybíróság a 3025/2016. (II.23.) AB határozatában kifejtette: „Az Alkotmánybíróság korábbi döntései szerint egy eljárás tisztességesességét mindig esetről esetre lehet csak megítélni, a konkrét ügy körülményeinek figyelembe vételével, ettől függetlenül ugyanakkor nevesíteni lehet számos olyan követelményt, amelynek egy

eljárásnak meg kell felelnie ahhoz, hogy tisztességesnek minősüljön {indokolás [19. pont]}.

[32] A polgári peres eljárásban ilyen követelmény - a hivatkozott AB határozat szerint - a bírósághoz fordulás joga, a tárgyalás igazságosságának biztosítása, a tárgyalás nyilvánossága és a bírósági döntés nyilvános kihirdetése, a törvény által létrehozott bíróság független és pártatlan eljárása, valamint a perek ésszerű időn belül való befejezése {indokolás [19. pont]}.

[33] A 34/2014. (XI.14.) AB határozat szerint a tisztességes eljárás mércéjét nem a Pp. általános eljárási szabályai képezik. A Pp. eljárási szabályai általánosságban megfelelnek a tisztességes eljárás alaptörvényi követelményének. Ugyanakkor ez nem jelenti azt, hogy kizárólag az ilyen, vagy ehhez hasonló szabályok által lefolytatott eljárás minősülne tisztességesnek. Az eljárás tisztességének a kérdése az eljárásokra vonatkozó szabályrendszer egészének a vizsgálata alapján dönthető el.

Ahhoz azonban, hogy a Kúria a felülvizsgálati eljárásban az alperes kérelmében hivatkozott, az eljárás tisztességét kifogásoló érveléssel érdemben foglalkozni tudjon, a Pp. 272. § (2) bekezdés alapján szükséges lett volna a részéről ezen előadását megalapozó eljárásjogi jogszabályi rendelkezések tételes megjelölése. Így a tisztességes eljárás megsértése körében a tényállás megállapítására, a tanúmeghallgatásra, a fél nyilatkozattételének biztosítására, a bíróság indokolási kötelezettségére, az eljáró bírók elfogultságára vonatkozó Pp. rendelkezések pontos jogszabályhelyi megnevezése.

[34] A fentiek alapján a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdés alapján hatályában fenntartotta.

#### **A döntés elvi tartalma**

[35] *A Kúria a felülvizsgálati eljárásban a fél által a Pp. 2. §-ra hivatkozással előadott, az eljárás tisztességét kifogásoló érveléssel a Pp. 272. § (2) bekezdés alapján akkor foglalkozhat, ha a fél ezen előadását megalapozó eljárásjogi jogszabályi rendelkezéseket tételesen megjelöli.*

#### **Záró rész**

[36] Kötelezte a pervesztes alperest a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján a felperes felülvizsgálati eljárási költsége viselésére.

[37] A felülvizsgálati eljárási illetéket a pervesztes alperes a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés alapján viseli.

[38] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2017. március 29.

Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, előadó bíró, dr. Tallián  
Blanka s.k. bíró, dr. Mészárosné dr. Szabó  
Zsuzsanna s.k. bíró